

Internationale hulp in perspectief:

Een studie naar het succes van de Verenigde Naties en de Afrikaanse Unie in het Darfur-conflict.

Marissa Visscher

6221750

BA-scriptie

Internationale Betrekkingen in Historisch Perspectief

Conflict, Geweld & Veiligheid

Faculteit Geesteswetenschappen

Universiteit Utrecht, Utrecht

Scriptiebegeleider: dr. François Lenfant

Januari 2021

Aantal woorden: 7993

INHOUDSOPGAVE

LIJST MET AFKORTINGEN	3
1. INLEIDING.....	4
2. CONTEXT VAN HET DARFUR-CONFLICT	8
2.1. Verdeeldheid in Soedan.....	8
2.2. De situatie van 2003 tot 2007.....	9
3. AU- EN VN-INTERVENTIES TUSSEN 2003 EN 2007	15
3.1. De organisatie van de VN en de AU	15
3.2. VN- en AU-interventies.....	17
4. HET SUCCES VAN VN- EN AU-INTERVENTIES.....	20
4.1. Definitie van succes	20
4.2. Succes van Darfur-missies.....	22
5. CONCLUSIE EN DISCUSSIE	29
REFERENTIELIJST	31

LIJST MET AFKORTINGEN

AMIS	De Afrikaanse Missie in Soedan
AU	Afrikaanse Unie
IGO	Intergovernmental Organization
JEM	Justice and Equality Movement
NGO	Non-Governmental Organization
POC	Protection of Civilians
PSC	Peace and Security Council
R2P	Responsibility to Protect
SLM/A	Sudan Liberation Movement/Army
UNAMID	United Nations African Union Mission in Darfur
VN	Verenigde Naties

1. INLEIDING

Sinds het begin van 2003 staat de West-Soedanese regio Darfur in vuur en vlam. In februari van dat jaar werden in de hoofdstad Al-Fashir verschillende overheidsgebouwen aangevallen door de rebellengroepen *Sudanese Liberation Movement/Army* (SLM/A) en de *Justice and Equality Movement* (JEM).¹ Deze rebellengroepen beschuldigden de overheid van het onderdrukken van de niet-Arabische bevolking van Darfur.² Als gevolg van de zwakke militaire positie van de Soedanese overheid kon er weinig weerstand tegen deze aanvallen geboden worden en escaleerden de aanvallen in korte tijd snel. Hierdoor breidde het conflict zich verder over de regio uit. Als reactie op het heersende geweld tegen de Soedanese staat werd er een proces in gang gezet waarbij het staatsleger verschillende acties uitvoerde tegen niet-Arabieren die opvallend veel lijken op een bijdrage aan etnische zuivering.³ Dit werd gedaan in samenwerking met de Janjaweed, een bewapende militie, voornamelijk bestaande uit Arabieren. Vrijwel de hele Darfur-regio werd en wordt nog steeds direct en indirect beïnvloed door de aanvallen van de verschillende betrokken partijen.

Het is opvallend dat een reactie van de internationale gemeenschap op deze situatie lang uitbleef. 'De internationale gemeenschap' omvat alle landen die vertegenwoordigd zijn in de Verenigde Naties (VN) en de verschillende *Intergovernmental Organizations* (IGO's) en *Non-Governmental Organizations* (NGO's) die uit deze betrekkingen voortgevloeid zijn.⁴ De VN-Veiligheidsraad, het orgaan binnen de VN dat de internationale vrede en veiligheid dient te handhaven, reageerde traag en met weinig effectieve maatregelen.⁵ Deze reactie is opvallend, omdat het *Responsibility to Protect*-principe (R2P) binnen de VN van groot belang is. R2P is een internationale norm die ervoor moet zorgen dat er door de internationale gemeenschap ingegrepen wordt wanneer de

---

¹ Ademola Abass, "The United Nations, the African Union and the Darfur Crisis: of Apology and Utopia," *Netherlands International Law Review*, (2007): 418, DOI: 10.1017/S0165070X07004159.

² Saka Luqman, en Adedoyin Jolaade Omede, "From AMIS to UNAMID: The African Union, the United Nations and the Challenges of Sustainable Peace in Darfur, Sudan," *Canadian Social Science* 8, no.1 (2012): 62, DOI:10.3968/j.css.1923669720120801.590.

³ Luqman, en Omede, "The African Union, the United Nations and the Challenges of Sustainable Peace in Darfur," 63.

⁴ Bardo Fassbender, "The United Nations Charter As Constitution of The International Community," *Columbia Journal of Transnational Law* (1998): 531-532. [Fassbender UN Charter CollTransnatL 1998.pdf \(univ.ch\)](#);

Georges Abi-Saab, "Whither the International Community," *European Journal of International Law* 9 (1998): 258. [9-2-248.pdf \(uu.nl\)](#).

⁵ Luqman, en Omede, "The African Union, the United Nations and the Challenges of Sustainable Peace in Darfur," 63.

situatie dit vereist.⁶ De norm is gebaseerd op drie pijlers die ervoor moeten zorgen dat staten hun bevolking beschermen tegen verschillende soorten wreedheden. Deze pijlers zien er als volgt uit:

1. De verantwoordelijkheid van de staat om de eigen populatie te beschermen van genocide, oorlogsmisdaden, etnische reiniging en misdaden tegen de mensheid;
2. De toezegging van de internationale gemeenschap om staten te helpen bij het nakomen van deze verplichtingen;
3. De verantwoordelijkheid van de VN om tijdig en op gepaste manier te reageren wanneer een staat deze veiligheid niet kan bieden.⁷

De leiding van de VN, gebaseerd op deze drie pijlers, bij interventies in binnenlandse conflicten is van essentieel belang geworden na de Rwandese genocide in 1994. Hierna heerste een 'nooit meer'-retoriek binnen de internationale gemeenschap, wat inhoudt dat er rigoureuze veranderingen kwamen in de fundamenteën van de interventies van organisaties als de VN. Hierdoor zou er eerder gehandeld moeten worden bij vroege waarschuwingssignalen van mensenrechtenschendingen waardoor er op een gepaste manier geïntervenieerd kon worden zodat rampen als de Rwandese genocide niet meer voor konden komen. De introductie van het R2P-principe legitimeert daarnaast het uitvoeren van deze interventies van de VN- Veiligheidsraad in een lokaal conflict. Bij zulke interventies kan men denken aan het begeleiden van onderhandelingen, het opzetten van vredesakkoorden en het opleggen van (financiële) sancties. Wanneer deze opties niet werken, is de VN-Veiligheidsraad bevoegd om met militaire middelen en geweld in te grijpen, mits het hier gaat om een veiligheidskwestie en het beschermen van burgers. Naast het R2P-Principe, kunnen missies ook nog uitgevoerd worden uit naam van de *Protection of Civilians* (POC). Hoewel POC veel weg heeft van R2P, zijn er toch enkele verschillen. Bijvoorbeeld dat troepen meer bevoegdheid hebben om met militaire middelen in te grijpen bij

---

⁶ Global Centre for the Responsibility to Protect, "What is R2P?," geraadpleegd op 13 november, 2020. <https://www.globalr2p.org/what-is-r2p/>.

⁷ Alex J. Bellamy, *Responsibility to Protect: The Global Effort to End Mass Atrocities* (Cambridge: Polity Press, 2009) 97-98.

POC dan bij R2P.⁸ Dit komt doordat POC in meer situaties ingezet mag worden dan R2P, en deze situaties vereisen vaak eerder een militaire ingreep. Daarnaast is de betreffende staat bij R2P verantwoordelijk voor het opzetten van vrede en kan hierbij ondersteund worden door VN-troepen, terwijl bij POC direct militaire middelen door de VN gebruikt worden om vrede af te dwingen.⁹

De VN nemen dus de leiding in het bestrijden van misdaden op grond van R2P of POC. Om deze reden werd van de VN verwacht dat zij direct in zouden grijpen tijdens het uitbreken van het Darfur-conflict. De verbazing in de internationale gemeenschap was daarom groot toen bleek dat de VN geen concrete tegenreactie hadden op de gewelddadige acties die plaatsvonden in de Darfur-regio.¹⁰ Ook de Afrikaanse Unie (AU), een continentaal orgaan waarin de landen van het Afrikaanse continent vertegenwoordigd zijn, heeft geprobeerd in te grijpen en het conflict in te dammen met behulp van diplomatieke middelen.

Ondanks verschillende VN- en AU-interventies en pogingen tot het bijleggen van het conflict, houden de wreedheden in het westen van Soedan tot op heden aan. Zo vonden er in juli 2020 nog drie massabeschietingen plaats waarbij meer dan zestig mensen om het leven kwamen.¹¹ Er wordt zelfs beargumenteerd dat de inmenging van deze internationale instituten het conflict heeft doen verergeren.¹² Dit roept de vraag op of de ingrepen van de VN en de AU wel een positief effect hebben op de beëindiging van de gewelddadige confrontaties in Darfur. Dit vertaalt zich naar de volgende concrete onderzoeksvraag: *In hoeverre kunnen de interventies van de Verenigde Naties en de Afrikaanse Unie in het Darfur-conflict van 2003 tot 2007 als succesvol beschouwd worden?*

Een antwoord op de onderzoeksvraag en een evaluatie van de plaatsgevonden interventies zou toekomstige interventies van de VN en de AU kunnen optimaliseren, wat bij kan dragen aan de

---

⁸ Paul D. Willems, "The R2P, Protection of Civilians, and UN Peacekeeping Operations," *The Oxford Handbook of the Responsibility to Protect* (juni 2016): 7. DOI: 10.1093/oxfordhb/9780198753841.013.28.

⁹ Paul D. Willems, "The R2P, Protection of Civilians, and UN Peacekeeping Operations," 7-8.

¹⁰ Abass, "The United Nations, the African Union and the Darfur Crisis: of Apology and Utopia," 416-417.

¹¹ Samy Magdy, "Sudan: More than 60 killed in Darfur clashes, UN says," *Independent*, 27 juli, 2020, <https://www.independent.co.uk/news/world/africa/sudan-darfur-60-killed-clashes-deaths-un-a9639356.html>.

¹² Luqman en Omede, "The African Union, the United Nations and the Challenges of Sustainable Peace in Darfur," 61.

beëindiging van het aanhoudende Darfur-conflict. Bovendien zou dit de efficiëntie van de aanpak van de VN en AU in eventuele toekomstige conflicten binnen en buiten Darfur kunnen bevorderen. Er is voor deze korte tijdsspan gekozen om een gedetailleerde analyse te kunnen schrijven over de aanpak van de VN en de AU. Daarnaast werd in 2006 het Darfur-vredesakkoord getekend door de Soedanese overheid en de rebellengroepen, waarna in 2007 door de internationale gemeenschap erkend werd dat er een genocide heeft plaatsgevonden in Darfur. Hoewel het conflict in 2020 nog steeds niet beëindigd is, kan deze erkenning gezien worden als een hoogtepunt en keerpunt binnen de onderhandelingen omtrent de vredesverklaringen voor het Darfur-conflict.¹³ Deze erkenning heeft er namelijk voor gezorgd dat de VN een strengere aanpak hebben geïntroduceerd tegen mensenrechtenschendingen vanuit de Soedanese overheid ter voorkoming van het voortzetten van deze genocide.

Aan de hand van vier hoofdstukken wordt er in een conclusie een oordeel geveld over het succes van de inmenging van de VN en de AU in het Darfur-conflict. Na de inleiding en tevens het eerste hoofdstuk wordt in hoofdstuk twee een chronologische context gegeven van de belangrijkste gebeurtenissen tussen 2003 en 2007. Vervolgens gaat hoofdstuk drie dieper in op hoe de interventies en diplomatiek van de VN en de AU eruit zagen. Ten slotte wordt in hoofdstuk vier bepaald in hoeverre de interventies van de VN en de AU succesvol waren. Hiervoor worden eerst verschillende criteria en een definitie voor de term 'succesvol' opgesteld. Deze zijn gebaseerd op de literatuur van verschillende academici met een expertise in internationale betrekkingen en conflict-resolutie. Vervolgens komen verschillende resoluties van de VN aan bod waarin de aanpak van de AU en de VN besproken wordt. Aan de hand van de opgestelde criteria en definitie van succes wordt gekeken of de aanpak die in deze resoluties besproken wordt doeltreffend zijn geweest en aan deze criteria voldoen. Hierna wordt geconcludeerd of de inmenging van de VN en de AU daadwerkelijk als succesvol beschouwd kan worden en wordt er een suggestie gedaan om de interventies te optimaliseren.

---

¹³ Luqman, en Omede, "The African Union, the United Nations and the Challenges of Sustainable Peace in Darfur," 66.

2. CONTEXT VAN HET DARFUR-CONFLICT

Om te begrijpen onder welke omstandigheden de VN- en AU-operaties plaatsvonden en uiteindelijk te oordelen over het succes van deze operaties, geeft hoofdstuk twee een context van het probleem gegeven. Sectie 2.1 gaat in op de effecten van het koloniale verleden en de onafhankelijkheid van Soedan op het ontstaan van machtsconflicten, waarna sectie 2.2 bestudeert hoe de kwestie zich van 2003 tot 2007 ontwikkeld heeft tot een etnische zuivering.

2.1. Verdeeldheid in Soedan

Zoals bij veel conflicten op het Afrikaanse continent, kan het ontstaan van de Darfur-crisis teruggeleid worden naar de worstelingen die ontstonden na het uitroepen van de onafhankelijkheid van Soedan in 1956.¹⁴ Deze betekende het einde van het Britse kolonialisme dat meer dan een halve eeuw in het land heerste. Hoewel dit gezien kan worden als een overwinning voor de Soedanese bevolking, bracht de onafhankelijkheid ook veel interne conflicten. Voornamelijk de verdeeldheid tussen de Arabische bevolking en de niet-Arabische bevolking heeft voor veel botsingen gezorgd. Het ging hierbij om discriminatie en marginalisatie tegenover de niet-Arabieren. Deze verdeeldheid heeft er uiteindelijk voor gezorgd dat het niet-Arabisch georiënteerde zuiden van Soedan zich in 2011 heeft afgescheiden van het Arabisch georiënteerde noorden.¹⁵ Sindsdien wordt er een onderscheid gemaakt tussen de landen Soedan en Zuid-Soedan.

Het is te kortzichtig om de verdeeldheid tussen deze twee volkeren alleen toe te schrijven aan het noorden en het zuiden van Soedan. Door het hele land bestaat een mix van deze en andere volkeren en de verschillende geloven die zij aanhangen heeft dan ook het uitbreken van de Darfur-crisis in 2003 als resultaat. Hoewel de regio bewoond wordt door een meerderheid van Arabische islamieten, wordt Darfur ook voor een groot gedeelte door inheemse, niet-Arabische islamitische volkeren bewoond. Darfur is ruwweg opgedeeld in drie regio's; het noorden, het zuiden en het westen. Deze regio's representeren de drie etniciteiten die het meest voorkomen in Darfur.

---

¹⁴ Luqman, en Omede, "The African Union, the United Nations and the Challenges of Sustainable Peace in Darfur," 61.

¹⁵ Luqman, en Omede, "The African Union, the United Nations and the Challenges of Sustainable Peace in Darfur," 62.

Vrijwel alle bewoners van Darfur zijn moslim, maar voornamelijk in het zuiden claimen de bewoners van Arabische afkomst te zijn.¹⁶ De verdeeldheid van volkeren en de afscheiding van Zuid-Soedan heeft gezorgd voor angst voor onderdrukking onder de niet-Arabische bevolking van Darfur, waaruit verschillende rebellengroepen zijn ontstaan. Ook de aanwezigheid van droogte, hongersnood, ruzies over grondbezit, het niet hebben van toegang tot grondstoffen en de makkelijke manieren om aan lichte wapens te komen hebben bijgedragen aan het ontstaan van een ingewikkeld conflict.¹⁷ Daarbij heeft de regering in Khartoem, de hoofdstad van Soedan, een beleid ingevoerd waardoor het extra makkelijk werd voor Arabische groepen om zich te bewapenen. Dit zorgde voor een verdere achterstelling van de niet-Arabische bevolking in Darfur, waarbij de aanwezigheid van een veilige leefsituatie sterk afnam.¹⁸

2.2. De situatie van 2003 tot 2007

Gevoelens van marginalisatie en onderdrukking hebben er in 2003 voor gezorgd dat verschillende rebellengroepen in opstand kwamen. Startpunt van deze opstanden was de aanval op Golu op 26 februari. Hier bevinden zich de regeringshoofdkwartieren van het Jebel Marra district. Deze aanval werd geclaimd door SLM/A, in samenwerking met de JEM.¹⁹ Hierna breidden de aanvallen zich snel uit naar Al-Fashir. Hier werden verschillende pogingen gedaan tot de vernietiging van overheidsgebouwen en vliegtuigen van het regeringsleger.²⁰ Een echte confrontatie tussen het regeringsleger en de rebellengroeperingen bleef tot aan maart uit, omdat het leger zich in 2003 richtte op het beëindigen van de tweede Soedanese burgeroorlog. Hierdoor bevonden zij zich voornamelijk in het zuiden van Soedan. Daarnaast hanteerde de SLM/A een *hit-and-run* tactiek, waarbij de rebellengroepen korte aanvallen uitvoerden en zich direct weer terugtrokken vóór het regeringsleger met tegenaanvallen kon reageren.²¹ De overheid van Khartoem antwoordde op deze aanvallen door steun en wapens te leveren aan de Janjaweed, een bewapende militia

---

¹⁶ Roberto O. Collins, "Disaster in Darfur: Historical Overview," in *Genocide in Darfur: Investigating the Atrocities in the Sudan*, geredigeerd door Samuel Totten en Eric Markusen (New York: Routledge, 2013), xix.

¹⁷ Luqman, en Omede, "The African Union, the United Nations and the Challenges of Sustainable Peace in Darfur," 62.

¹⁸ Luqman, en Omede, "The African Union, the United Nations and the Challenges of Sustainable Peace in Darfur," 62.

¹⁹ Collins, "Disaster in Darfur: Historical Overview," 3.

²⁰ Luqman, en Omede, "The African Union, the United Nations and the Challenges of Sustainable Peace in Darfur," 62.

²¹ Collins, "Disaster in Darfur: Historical Overview," 10.

bestaande uit Arabieren. Het doel van deze steun was de aanvallen van de niet-Arabische rebellengroepen zo snel mogelijk neer te slaan, terwijl het staatsleger de missies in het zuiden van Soedan kon voortzetten. Naast overheidssteun bewapende en financierde de Janjaweed zichzelf door middel van plunderingen.²²

Bovenop het bieden van financiële hulp voor de Janjaweed probeerde de overheid in de dagen na de eerste aanvallen te onderhandelen met de SLM/A omdat het leger te zwak was om ook een conflict in het westen van het land te beëindigen. Tijdens deze onderhandelingen stelde de SLM/A vijf eisen, waaronder het vrijstellen van straffen voor de rebellen en een roep om het opzetten van verscheidene ontwikkelingsprojecten in de Darfur-regio.²³ Deze onderhandelingen werden op 18 maart 2003 beëindigd toen Arabische milities een niet-Arabisch volkshoofd vermoordden en twee dagen later een niet-Arabische stad vernietigden. De SLM/A en JEM reageerden hierop door de strategische stad Tine in te nemen op 25 maart. Bij deze inname bemachtigde de rebellengroep grote hoeveelheden wapens en technische apparatuur. Daarmee voerden de rebellengroepen de druk op de overheid op door op 25 april op verschillende plekken in Al-Fashir legerhelikopters te vernietigen en overheidsgebouwen te bezetten.²⁴ Tijdens deze invasie werden in totaal vijfenzeventig soldaten en technici van het staatsleger vermoord en tweëëndertig gevangen genomen. De zwakte van het staatsleger werd hiermee blootgesteld.

Ondanks het 'succes' van de rebellenaanvallen, wordt deze invasie ook wel gezien als het keerpunt in de Darfur-crisis. Omdat de Soedanese overheid consequent van de rebellengroepen aan het verliezen was, veranderde de militaire aanpak. Dit houdt in dat de overheid drie hoofdelementen invoerde: er werd meer overheidsgeld geïnvesteerd in de intelligentie- en veiligheidsdiensten, in de Soedanese luchtmacht en in de Janjaweed. De Soedanese overheid ontkende echter dat er een collaboratie tussen het overheidsleger en de Janjaweed was.

---

²² Ulrich Mans, "Briefing: Sudan: The New War in Darfur," *African Affairs* 103, (2004): 291. DOI: 10.1093/afraf/adh047.

²³ Collins, "Disaster in Darfur: Historical Overview," 11.

²⁴ Collins, "Disaster in Darfur: Historical Overview," 10.

De extra investeringen hadden als doel om het leger beter te mobiliseren en in staat te stellen om ook aanvallen in de Darfur-regio uit te voeren. Hierbij waren voornamelijk niet-Arabische volkeren het slachtoffer, waardoor de oorlog vanaf dit moment meer begon te lijken op een etnische zuivering. Een groot deel van de niet-Arabische bevolking werd slachtoffer van bombardementen, bloedbaden, verkrachtingen of plunderingen. Daarnaast werd de gehele bevolking van de Darfur-regio hard geraakt door de ineenstorting van de economie en het ecosysteem.²⁵ Dit heeft gezorgd voor het ontstaan van veel vluchtelingenstromen naar omliggende landen, voornamelijk naar Tsjaad.

In 2004 bleef deze situatie aanhouden. De overheid van Tsjaad probeerde in samenwerking met de AU in april opnieuw een staakt-het-vuren van 45 dagen op te zetten en te bemiddelen in het conflict, omdat het voor Tsjaad lastig werd om de grote hoeveelheden vluchtelingen op te vangen.²⁶ De Soedanese overheid, de SLM/A en de JEM namen deel aan dit staakt-het-vuren. Echter, de *National Movement for Reform and Development*, een groepering afgesplitst van de JEM, weigerde deel te nemen aan het staakt-het-vuren waardoor bombarderingen vanuit deze rebellengroep en de Janjaweed in eerste instantie plaats bleven vinden. Om te zorgen dat het staakt-het-vuren in de praktijk beter zou verlopen, werden in augustus 150 Rwandese militaire troepen naar Darfur gestuurd. Deze moesten helpen bij het handhaven van het staakt-het-vuren.²⁷ De aanwezigheid van deze troepen bleek echter niet voldoende om de bombardementen te stoppen, waardoor er al snel versterking van 150 Nigeriaanse troepen gestuurd werd. Vanwege deze complicaties riepen de VN in september 2004 resolutie 1564 uit, waarin gesteld werd dat de overheid van Soedan te weinig gedaan had om de vrede in de Darfur-regio te herstellen. Deze erkenning van de VN legitimeerde de intensievere ingrepen van de AU en de steun van andere landen die de AU in deze missies kreeg.

---

²⁵ Luqman, en Omede, "The African Union, the United Nations and the Challenges of Sustainable Peace in Darfur," 63.

²⁶ Samuel Totten en Eric Markusen, *Genocide in Darfur: Investigating the Atrocities in the Sudan*, geredigeerd door Samuel Totten en Eric Markusen (New York: Routledge, 2013), xxii.

²⁷ Samuel Totten en Eric Markusen, *Genocide in Darfur: Investigating the Atrocities in the Sudan*, xxviii.

De aanwezigheid van militaire troepen in de Darfur-regio breidde zich steeds verder uit en deze situatie zette zich voort in 2005. In dit jaar poogde de AU weer een aantal keer een staakt-het-vuren te handhaven, met weinig tot geen resultaat. De vijandelijkheid van de Soedanese overheid naar de rebellengroepen en derde partijen als de VN en de AU nam hard toe. Dit leidde tot aanvallen van de Soedanese overheid en de Janjaweed buiten de grenzen van Soedan, met als dieptepunt een aanval op de Tsjadische stad Adré in december 2005. Naast het feit dat hierbij 300 rebellen om het leven kwamen, raakten ook vluchtelingen betrokken bij het bombardement. De spanningen tussen de Tsjadische overheid en de Soedanese overheid liepen daarna hoog op en deze aanval wordt dan ook gezien als het startpunt van het Tsjaad-Soedan-conflict.²⁸

Terwijl de relaties met de buurlanden verslechterden, probeerde de Soedanese overheid in 2006, in samenwerking met de VN, de interne situatie meer onder controle te krijgen. Op deze manier probeerde de overheid het vertrouwen van haar burgers en de internationale gemeenschap weer terug te winnen, waardoor de legitimiteit van de Soedanese overheid toe zou moeten nemen. Dit werd gedaan door het opstellen van het Darfur-vredesakkoord, welke op 5 mei 2006 werd ondertekend door de Soedanese overheid en de SLM/A. Alleen de JEM weigerde aan het akkoord deel te nemen.²⁹ Het akkoord werd gecoördineerd door verschillende afgevaardigden van de AU en bevatte verschillende maatregelen en voorwaarden, zoals het herverdelen van de staatsmacht, het demobiliseren van de Janjaweed en andere (staats-)milities, het opnemen van de SLM/A- en JEM-militairen in het Soedanese staatsleger en het toelaten van internationale ontwikkelingshulp in Darfur. Hoewel deze ondertekening een grote stap in de beëindiging van het conflict lijkt te zijn, nam het staatsgeweld in juli en augustus van 2006 opnieuw toe. Dit zorgde ervoor dat verschillende humanitaire hulporganisaties hun medewerkers terugtrokken uit de regio. Daarnaast stuurde het hoofd van de VN-Veiligheidsraad 18.000 vredeshandhavers naar het

---

²⁸ Jérôme Tubiana, *The Chad-Sudan Proxy War and the 'Darfurization' of Chad: Myths and Reality*, (Genève: Small Arms Survey, 2008): 28.

²⁹ Samuel Totten en Eric Markusen, *Genocide in Darfur: Investigating the Atrocities in the Sudan*, xi.

gebied om ervoor te zorgen dat de vrede beter bewaard zou blijven. Tegenstand van de Soedanese overheid werd geuit door het opzetten van een grote en gewelddadige aanval in Darfur.³⁰

Zowel de acties van de Soedanese overheid als het sturen van extra troepen door de VN verslechterden de band tussen de twee partijen. Hierom verzocht de Soedanese overheid de troepen van de AU het land aan het einde van september te verlaten omdat toen het mandaat van de AU eindigde.³¹ Hoewel de missie van de AU op deze manier formeel gezien aan zijn eind kwam, werd op 2 oktober 2006 vanuit de VN en de AU gepubliceerd dat de aanwezigheid van de AU-troepen in Darfur verlengd zou worden, aangevuld met VN-troepen. Dit was nodig omdat de uitrusting van de AU te minimaal was om volledige vrede te handhaven in de Darfur-regio.³² De overheid van Soedan probeerde de bemoeienis van de VN in de AU-missie zo klein mogelijk te houden om zo de voornaamste macht in Darfur te behouden. Hierom probeerde de overheid de VN te vriend te houden door in lichte mate toenadering te zoeken en in te gaan op verschillende vredesonderhandelingen. Ondertussen hield het overheidsgeweld aan waardoor er telkens nieuwe resoluties opgezet moesten worden.

Ondanks verschillende pogingen van de AU en de VN om op een vreedzame manier stabiliteit in het Darfur-gebied terug te brengen, bleef de houding van de overheid ook in 2007 aanhouden. Hierom zetten de AU en de VN op 31 juli van dit jaar een resolutie op waarin de missie van de AU overging in een samenwerkingsverband met de VN, waarbij de VN de leiding op zich namen.³³ Met behulp van de gecombineerde middelen kon vanaf december 2007 strenger opgetreden worden. Daarnaast vonden op 27 oktober de grootste vredesonderhandelingen tot dan toe plaats en dit werd gezien als een hoogtepunt in de geschiedenis van het Darfur-conflict.³⁴ De vredesonderhandelingen werden bijgewoond door verschillende vertakkingen van de rebellerende groeperingen en de Soedanese overheid. Wederom werd hier afgesproken een

---

³⁰ Samuel Totten en Eric Markusen, *Genocide in Darfur: Investigating the Atrocities in the Sudan*, 165.

³¹ Samuel Totten en Eric Markusen, *Genocide in Darfur: Investigating the Atrocities in the Sudan*, 165.

³² Nick Grono, "Briefing - Darfur: The International Community's Failure to Protect," *African Affairs* 105, (2006): 629, doi:10.1093/afraf/adl036.

³³ Alex de Waal, "Darfur and the failure of the responsibility to protect," *International Affairs* 83, no. 6 (2007): 1042. [INTA83_6_00A Contents.indd \(guillaumenicaise.com\)](#).

³⁴ Alex de Waal, "Darfur and the failure of the responsibility to protect," 1042.

staakt-het-vuren in gang te zetten zodat de gezamenlijke VN-AU-missie vanaf december voornamelijk uit het bewaken van de vrede zou bestaan waardoor er stabiliteit in de regio teruggebracht kon worden.

3. AU- EN VN-INTERVENTIES TUSSEN 2003 EN 2007

In dit hoofdstuk wordt besproken waarom en hoe de VN en de AU besloten om in te grijpen in het Darfur-conflict, zodat er in hoofdstuk vier een conclusie getrokken kan worden over de mate van succes van deze aanpak. In sectie 3.1 wordt uitgelegd hoe de VN en de AU georganiseerd zijn. Vervolgens bespreekt sectie 3.2 waarom deze organisaties ervoor kozen om te interveniëren en gaat de sectie in op verschillende missies die door de AU en de VN uitgevoerd zijn in de periode 2003 tot 2007 in Darfur.

3.1. De organisatie van de VN en de AU

Om te begrijpen waarom bepaalde beslissingen wel en niet genomen worden door de VN en de AU, is het belangrijk om te weten hoe deze instanties opgebouwd zijn en welke doelen beide partijen nastreven met de inmenging in internationale conflicten.

In 1945, na de beëindiging van de Tweede Wereldoorlog, werden de VN opgericht door 51 landen om gezamenlijke doelen op mondiaal niveau te behalen. Hierbij kan men denken aan het verbeteren van mensenrechten, veiligheid, economische ontwikkelingen en het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek. Sinds 2011 tellen de VN 193 lidstaten.³⁵ Ook Soedan maakt hier sinds 1956 deel van uit. De VN hebben hun doelen in artikel 1.1 van het VN-Handvest vastgelegd, waarbij de eerste twee doelstellingen het meest van belang zijn voor de ingrepen van de VN in Darfur. Deze luiden als volgt:

1. De internationale vrede en veiligheid handhaven door samen doeltreffende maatregelen te nemen in overeenstemming met de beginselen van gerechtigheid en internationaal recht;³⁶

---

³⁵ United Nations, "Growth in the UN Member States, 1945 – Present," 2011, [Growth in United Nations membership, 1945-present | United Nations](#).

³⁶ Verenigde Naties, "Hoofdstuk I: Doelstellingen en beginselen," VN-Handvest, 1945. [VN Handvest - Verenigde Naties - Nederlands \(unric.org\)](#).

2. Vriendschappelijke betrekkingen tussen de naties tot ontwikkeling brengen, die zijn gegrond op eerbied voor het beginsel van gelijke rechten en van zelfbeschikking voor volken.³⁷

Om dit te verwezenlijken, worden de VN bestuurd door zes verschillende organen, waarbij de VN- Veiligheidsraad het voortouw neemt als het aankomt op beslissingen over internationale vrede en veiligheid.³⁸ Dit houdt in dat de Veiligheidsraad onderzoek doet naar opkomende conflicten, waarna er eventuele maatregelen voorgesteld worden (niet-bindend) of opgelegd worden (wel bindend). De VN-Veiligheidsraad heeft 5 permanente leden: China, Frankrijk, Rusland, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten. Daarnaast worden er om de twee jaar tien niet-permanente leden aangesteld door de Algemene Vergadering, het beleidsorgaan van de VN waarin alle lidstaten vertegenwoordigd zijn. Bovendien kunnen niet-lidstaten uitgenodigd worden om een vergadering bij te wonen. Elk lid van de VN-Veiligheidsraad heeft een stem om in te zetten tijdens een vergadering. Om een besluit in gang te zetten moeten minstens negen landen vóór stemmen, waarbij geen van de permanente leden tegen stemt. Dit kan ook wel gezien worden als een informeel vetorecht voor de permanente landen en hiermee kunnen zij beslissingen makkelijk beïnvloeden op basis van strategisch zelfbelang.³⁹ Wanneer een besluit door de stemronde van de Veiligheidsraad komt, wordt dit ook wel een resolutie genoemd. In een resolutie doet de Veiligheidsraad minstens een observatie van een situatie, waarna ervoor gekozen kan worden actie te ondernemen. De Veiligheidsraad heeft de bevoegdheid om in een conflict in te grijpen met militaire middelen wanneer de situatie dit vereist.

In samenwerking met de VN, probeerde ook de AU vrede terug te brengen in de Darfur-regio. De AU bestaat sinds 2002 en heeft als doel om de saamhorigheid tussen Afrikaanse landen te bevorderen om zo de vrede, veiligheid en (economische) stabiliteit over het gehele continent beter te garanderen.⁴⁰ In 2002 verving de AU de Organisatie van Afrikaanse Eenheid en de AU

---

³⁷ Verenigde Naties, "Hoofdstuk I: Doelstellingen en beginselen."

³⁸ United Nations, "Main Organs," [Main Organs | United Nations](#).

³⁹ Ademola Abass, "The United Nations, the African Union and the Darfur Crisis: of Apology and Utopia," 437.

⁴⁰ African Union, "About the African Union," geraadpleegd op 7 januari, 2021. [About the African Union | African Union \(au.int\)](#).

blijkt efficiënter dan haar voorganger. De inrichting van de AU heeft veel gelijkenissen met de inrichting van de VN, waarbij verschillende beslissingsorganen zeggenschap hebben over verscheidene onderwerpen. Zo neemt de Vredes- en Veiligheidsraad (PSC) van de AU veiligheidsmaatregelen en probeert het via een waarschuwingssysteem snel en efficiënt te reageren op conflict- en crisissituaties. Drie specifieke doelen van de PSC zijn voornamelijk van belang voor het ingrijpen in de Darfur-regio:

1. Anticiperen op en voorkomen van geschillen en conflicten, alsook beleidsvormen, die kunnen leiden tot genocide en misdaden tegen de menselijkheid;⁴¹
2. Uitvoeren van functies voor vredestichting om conflicten op te lossen;⁴²
3. Inzetten van vredesondersteunende missies en opstellen van vaste richtlijnen voor het uitvoeren van dergelijke missies.⁴³

Hoewel het karakter en de doelen van de PSC vergelijkbaar zijn met de Veiligheidsraad van de VN, heeft de PSC geen permanente leden en heeft geen van de lidstaten een (informeel) vetorecht.

3.2. VN- en AU-interventies

Met het oog op de bovengenoemde doelen, zagen de VN en de AU geen andere keuze dan in te grijpen toen er sprake was van mensenrechtenschending in de Darfur-regio. In 2004, meer dan een jaar na de eerste rebellenaanvallen, werden daarom de eerste vredesonderhandelingen door de AU in gang gezet. Uiteindelijk zouden deze onderhandelingen leiden tot wat nu bekend staat als de ondertekening van het Darfur-Vredesakkoord op 5 mei 2006. Daarnaast vond in juni 2004 de eerste missie van de AU plaats.⁴⁴ Deze werd de Afrikaanse Missie in Soedan (AMIS) genoemd. De missie werd opgezet om ervoor te zorgen dat het staakt-het-vuren van 8 april 2004 nageleefd zou worden. Bovendien moest de missie helpen bij het wederkeren van vluchtelingen die binnen de grenzen van Soedan gevlucht waren en humanitaire hulpverleners moesten door de missie hun

---

⁴¹ African Union, "The Peace and Security Council," geraadpleegd op 7 januari 2021. [The Peace & Security Council | African Union \(au.int\)](https://www.au.int).

⁴² African Union, "The Peace and Security Council."

⁴³ African Union, "The Peace and Security Council."

⁴⁴ Abass, "The United Nations, the African Union and the Darfur Crisis: of Apology and Utopia," 420.

werk veilig uit kunnen voeren. Daarnaast diende de zichtbare aanwezigheid van de militairen ter voorkoming van het plaatsvinden van gewelddadige acties van gewapende burgers.⁴⁵ In augustus 2004 werden er 150 Rwandese troepen gestuurd. Deze hoeveelheid bleek al snel te weinig te zijn waardoor dit aantal werd opgehoogd naar 7000 in juni 2005. De AU kreeg bij deze vredesmissie financiële en militaire steun van de VN. Vooral omdat de VN op dit moment ook een missie in Soedan uitvoerde, werkten deze twee organisaties nauw met elkaar samen.

AMIS focuste zich op het bewaren van de vrede door vredeshandhavers te sturen in plaats van door militaire interventies uit te voeren. Doordat deze missie gebaseerd was op het R2P-principe, was er veel ruimte voor de overheid van Soedan om deze kwestie op te lossen en waren de mogelijkheden voor militaire AU-interventies beperkt. Deze mogelijkheden zouden groter zijn wanneer het zou gaan om een POC-kwestie. Daarnaast had de Soedanese overheid een krachtige positie tegenover de vredeshandhavers omdat de aard van hun missie onderhandelend en coördinerend was.⁴⁶ R2P als basis van deze vredesmissie heeft dus grotendeels het operationele verloop van AMIS bepaald.⁴⁷

De situatie in Darfur was op het moment van het sturen van de vredeshandhavers al dusdanig geëscaleerd dat er misdaden tegen de rechten van de mens werden verricht. Hierdoor was een groot gedeelte van de internationale gemeenschap verbaasd over de keuze voor het sturen van vredeshandhavers uit naam van R2P, in plaats van het in gang zetten van een militaire interventie op grond van POC.⁴⁸ Veel academici geven aan dat een militaire interventie in het crisisgebied een goede eerste stap had kunnen zijn in de beëindiging van het conflict. Toch heeft de AU voor deze aanpak van AMIS gekozen omdat dit minder internationale juridische complicaties opleverde.⁴⁹ Bovendien gaven verscheidene functionarissen van de PSC aan dat een militaire interventie niet legaal zou zijn omdat Soedan onderdeel is van de AU, waardoor de AU het land niet binnen kan

---

⁴⁵ Abass, "The United Nations, the African Union and the Darfur Crisis: of Apology and Utopia," 420.

⁴⁶ Paul D. Willems, "The R2P, Protection of Civilians, and UN Peacekeeping Operations," in *The Oxford Handbook of the Responsibility to Protect* (juni 2016): 7. DOI: 10.1093/oxfordhb/9780198753841.013.28.

⁴⁷ Alex de Waal, "Darfur and the failure of the responsibility to protect," 1054.

⁴⁸ Abass, "The United Nations, the African Union and the Darfur Crisis: of Apology and Utopia," 423.

⁴⁹ Abass, "The United Nations, the African Union and the Darfur Crisis: of Apology and Utopia," 423.

dringen zonder toestemming van de overheid.⁵⁰ Omdat de aard van AMIS vooral onderhandelend en coördinerend was, werden er weinig gewapende acties uitgevoerd.

Om de situatie meer onder controle te krijgen was hulp vanuit de VN nodig.⁵¹ Daarnaast liep het mandaat⁵² van de AU en daarmee ook AMIS in augustus 2007 af terwijl de doelen van dit mandaat nog niet bereikt waren. De VN besloten zich hierna meer te bemoeien met de missie in Darfur en daarom begon vanaf december 2007 een gezamenlijke missie van de AU en de VN, ook wel *United Nations African Union Mission in Darfur* (UNAMID) genoemd. Ook deze missie was gefocust op het ondersteunen bij het creëren van een langdurige vrede. Het verschil met AMIS was dat UNAMID wel gebaseerd was op POC, waardoor de positie van de Soedanese overheid minder in acht werd genomen tijdens de vredesmissie. Daarnaast waren er meer troepen beschikbaar omdat de VN de leiding had over deze missie in plaats van de AU. Met de overgang van AMIS naar de UNAMID kan er dus een verschuiving in de rol van de AU in het beëindigen van het conflict waargenomen worden. De interventies van de AU zijn namelijk langzaam overgenomen door de VN.⁵³ De ervaring die de VN heeft met het interveniëren in gewapende conflicten is de drijfveer achter deze langzame overname van de AU.⁵⁴

---

⁵⁰ Abass, "The United Nations, the African Union and the Darfur Crisis: of Apology and Utopia," 424.

⁵¹ Luqman, en Omede, "The African Union, the United Nations and the Challenges of Sustainable Peace in Darfur," 60.

⁵² Mandaat: bevoegdheid om namens een bestuursorgaan beslissingen te nemen. Vaak wordt hiervoor een periode aangegeven door de VN. De AU werkt in dit geval dus uit naam van de VN.

⁵³ Nick Grono, "Briefing – Darfur: The International Community's Failure to Protect," 626.

⁵⁴ Luqman, en Omede, "The African Union, the United Nations and the Challenges of Sustainable Peace in Darfur," 61.

4. HET SUCCES VAN VN- EN AU-INTERVENTIES

In dit hoofdstuk wordt bekeken of de besproken interventies van de VN en AU daadwerkelijk een bijdrage geleverd hebben aan het vredesherstel in de Darfur-regio. Om een duidelijk beeld te schetsen van hoe succesvolle VN en AU missies eruit horen te zien, worden in sectie 4.1 verschillende criteria voor en een definitie van de term 'succesvol' gegeven. Aan de hand van deze definitie en criteria wordt in sectie 4.2 een oordeel geveld over het succes van de VN- en AU-interventies, gebaseerd op ingevoerde resoluties en maandelijkse rapporten van de VN.

4.1. Definitie van succes

Om te bepalen of de interventies van de VN en de AU een positief effect hebben gehad op de situatie in Darfur, wordt in deze sectie een definitie voor 'succes van de VN- en AU-ingrepen' opgesteld. De gebruikte definitie is gebaseerd op twee secundaire bronnen waarin definities en criteria voor succesvolle VN-interventies besproken worden. Het gaat om boeken van professoren Adebajo (gespecialiseerd in conflict- en vredesstudies met een focus op Afrika) en Regan (gespecialiseerd in politieke wetenschappen en vredesstudies).

Adebajo gaat in op verschillende criteria waarmee het succes van VN-vredesmissies getoetst kan worden. Een belangrijke rol voor het slagen van deze missies is weggelegd voor de vijf permanente grootmachten in het interventieproces van de VN (China, Frankrijk, Rusland, de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk).⁵⁵ De relaties die enkele van deze landen hebben met conflicterende landen kunnen de uitkomsten van de vredesmissies van de VN namelijk sterk beïnvloeden. Adebajo geeft aan dat dit één van de drie factoren is die een belangrijke impact kan hebben op de uitkomst van VN-vredesmissies in Afrika; de kans op een succesvolle vredesmissie is groter wanneer de belangen van de vijf permanente leden van de VN-Veiligheidsraad op één lijn zitten en wanneer zij allemaal bereid zijn om diplomatieke en financiële hulp te sturen naar het conflictgebied. Ten tweede is de bereidheid van conflicterende partijen om in gesprek te gaan met de VN-medewerkers en de wil om vredesakkoorden te sluiten van cruciaal belang, omdat dit de

---

⁵⁵ Adekeye Adebajo, *UN Peacekeeping in Africa: From the Suez Crisis to the Sudan Conflicts* (Colorado: Lynne Rienner Publishers, 2011), 1.

ontwikkeling van een meer stabiele situatie bevordert. Ten slotte begunstigt de ondersteuning en samenwerking van lokale organisaties en instituten (waaronder de overheid van een land) de vredesprocessen en de instandhouding van deze vrede.⁵⁶

Adebajo komt tot de conclusie dat, aan de hand van bovengenoemde criteria, Een vredesmissie succesvol is wanneer deze vrede en stabiliteit (terug)brengt in een bepaalde casus door de belangrijkste taken van die specifieke missie toe te passen, zelfs als deze taken nog niet volledig voltooid zijn terwijl de missie dit wel is. Ook nadat de troepen het betreffende land verlaten hebben, moet er nog enige stabiliteit in het land achterblijven.⁵⁷ Voorbeelden van deze taken zijn het invoeren van een staakt-het-vuren, het demobiliseren en ontwapenen van opstandige groeperingen, het opzetten van nieuwe verkiezingen of het opstellen van een vredesakkoord.

Ook Regan duidt op het belang van een duidelijke omschrijving van het begrip succes wanneer gekeken wordt naar de effectiviteit van interventies van derden.⁵⁸ De definitie die hij hanteert is gebaseerd op twee begripsomschrijvingen van andere schrijvers. Ten eerste behandelt hij de definitie van Licklider. Deze gaat over het ten einde brengen van burgeroorlogen en luidt als volgt: een burgeroorlog is geëindigd wanneer de strijdende groeperingen de macht ontnomen wordt of de strijd voor een periode van meer dan vijf jaar stilligt.⁵⁹ Regan is van mening dat deze definitie te beperkend is en weinig ruimte biedt voor politieke opportuniteit. Het is voor beleidsmakers makkelijker om te claimen dat beleid succesvol is in een kortere tijdsspan, wat goed is voor hun imago. Een kortere tijdsspan vormt daarom een stimulans voor beleidsmakers om in te grijpen / het conflict stil te leggen. Daarom past Regan de tijdsspan aan van vijf jaar naar zes maanden. Daarnaast blijft zes maanden ruim genoeg om het onderliggende geschil via diplomatieke wegen op te lossen.⁶⁰ Daarnaast voegt Regan een aspect over wenselijk toekomstgedrag toe aan de definitie. Hiervoor kijkt hij naar het *Internation model* van Singer, waarin gekeken wordt naar

---

⁵⁶ Adekeye Adebajo, *UN Peacekeeping in Africa*, 7.

⁵⁷ Adekeye Adebajo, *UN Peacekeeping in Africa*, 7.

⁵⁸ Patrick M. Regan, "Conditions of Successful Third-party Intervention in Intrastate Conflicts," *The Journal of Conflict Resolution* 40, No. 2 (Jun., 1996): 343.

⁵⁹ Patrick M. Regan, "Conditions for Successful Third-party Interventions in Intrastate Conflicts," 343.; Roy Licklider, *How civil wars end: Questions and methods*, (New York: New York University Press, 1993).

⁶⁰ Patrick M. Regan, "Conditions for Successful Third-party Interventions in Intrastate Conflicts," 343.

welke interventiestrategie de meest optimale uitkomst kan bieden op de lange termijn. Dit houdt in dat strijdende groepen gestimuleerd moeten worden om geen nieuw conflict te starten in de toekomst. Dit kan gedaan worden door bijvoorbeeld te belonen bij medewerking of door sancties op te leggen bij tegenwerking.⁶¹ Door dit aspect over wenselijk gedrag te combineren met de definitie van Licklider, geeft Regan de volgende definitie van succes: Ingrepen van de internationale gemeenschap kunnen als succesvol bestempeld worden wanneer er, door de interventies, niet meer gevochten wordt of wanneer het onderliggende geschil opgelost wordt. Het geweld moet dan minstens zes maanden stilliggen.

De definitie van succes die Regan in zijn artikel gebruikt is een goede aanvulling op de definitie van Adebajo, omdat een combinatie van beiden een eenduidige en afgebakende begripsomschrijving geeft. Een combinatie van beide definities ziet er dan als volgt uit: *Een vredesmissie van derde partijen is succesvol wanneer deze vrede en stabiliteit (terug)brengt of wanneer het onderliggende geschil van een bepaalde casus opgelost wordt door de belangrijkste taken van die specifieke missie toe te passen. Het geweld moet dan minstens zes maanden stilliggen.* Hierbij houdt stabiliteit in dat er geen geweld in de regio aanwezig is.⁶² De afwezigheid hiervan kan vervolgens leiden tot vrede, waarbij de structurele oorzaken van het onderliggende geschil tussen de conflicterende partijen daadwerkelijk opgelost wordt. Deze begripsomschrijving en de bovengenoemde voorwaarden van Adebajo worden in de volgende sectie gebruikt om te bepalen of de AU- en VN-interventies succesvol zijn geweest.

4.2. Succes van Darfur-missies

In deze sectie wordt met behulp van opgestelde resoluties en verschillende maandelijkse rapporten van de Secretaris-Generaal van de VN-Veiligheidsraad gekeken naar de mate van succes dat behaald werd door de VN-troepen in de periode 2003 tot 2007. In deze resoluties komt naar voren hoe de VN en de AU op bepaalde situaties inspeelden en aan de hand van de definitie en

---

⁶¹ Patrick M. Regan, "Conditions for Successful Third-party Interventions in Intrastate Conflicts," 341.; David Singer, "International influence: A formal model," *American Political Science Review* 57, no. 2 (1963): 420-430.

⁶² Julia Strasheim, "Interim Governments and the Stability of Peace," (Proefschrift, Heidelberg University, 2016), 6.

criteria van succes kan bepaald worden of deze beslissingen bijgedragen hebben aan succesvolle conflict-beëindiging.

In totaal hebben de VN in de periode van 2003 tot 2007 vijftien resoluties omtrent Darfur aangenomen. Het gaat hierbij om resoluties 1547, 1556, 1564, 1574, 1590, 1591, 1593, 1663, 1679, 1706, 1713, 1714, 1755, 1769 en 1779. Hiervan worden de belangrijkste resoluties getoetst aan de definitie en criteria van succesvolle interventies.

Op 11 juni 2004 werd resolutie 1547 door de VN-Veilighedsraad aangenomen. Dit was de eerste resolutie van de Veiligheidsraad omtrent het Darfur-conflict, meer dan een jaar na de eerste aanvallen van de SLM/A. Een groot gedeelte van deze resolutie gaat over het oplossen van de oorlog tussen Noord- en Zuid-Soedan. De Darfur-crisis is echter eenzelfde soort conflict op kleinere schaal. Hierdoor wordt de crisis meerdere malen benoemd in de resolutie. Het gebruikte geweld door zowel de Soedanese overheid als de rebellengroepen werd in deze resolutie bekritiseerd en er werd aangegeven dat de VN de urgentie van het tekenen van een alomvattende vredesverklaring door de conflicterende partijen benadrukten.⁶³ Daarnaast gaven de VN aan dat zij de leiding van de AU in het beëindigen van de Darfur-crisis op prijs stelden en dat zij verwachtten dat de internationale gemeenschap constant paraat zou staan om de AU op elke mogelijke manier te helpen met het doen wederkeren van de vrede in de Darfur-regio. Voornamelijk financiële steun kon volgens de VN van essentieel belang zijn voor de beëindiging van de Darfur-crisis.⁶⁴ Hoewel het geweld na het ingaan van het staakt-het-vuren van 8 april 2004 enkele dagen stil heeft gelegen en de AU een poging deed deze vrede te bewaren met behulp van internationale militaire en financiële middelen, nam het geweld in augustus weer toe. Hierom kan gesteld worden dat, volgens de gehanteerde definitie van succes, deze VN-resolutie niet bijgedragen heeft aan succesvolle conflict-interventie. Er werd namelijk geen stabiliteit in de Darfur-regio teruggebracht en het onderliggende geschil was hierna ook nog niet opgelost.

---

⁶³ United Nations Security Council, "Resolution 1547," aangenomen op 11 juni 2004. [S/RES/1547\(2004\) - E - S/RES/1547\(2004\) - Desktop \(undocs.org\)](#).

⁶⁴ United Nations Security Council, "Resolution 1547."

Daarnaast heeft het geweld niet langer dan zes maanden stilgelegen. Wat verder opvalt is dat, wanneer men de criteria voor succesvolle derde-partij interventie bekijkt, de leden van de VN-Veilighedsraad op dit moment allemaal bereid waren om een einde aan het conflict te brengen, ondanks eventuele relaties die deze landen met Soedan hadden. Uit de resolutie blijkt echter niet dat de conflicterende partijen gewillig waren om in gesprek te gaan met medewerkers van de VN, waardoor niet aan het tweede criterium van Adebajo voldaan wordt. Dit heeft geleid tot een zwak

Omdat bleek dat resolutie 1547 niet het gewenste resultaat gaf, werd op 30 juli 2004 een nieuwe resolutie van de VN-Veilighedsraad aangenomen. Deze resolutie is weer van toepassing op de oorlog tussen Noord- en Zuid-Soedan, maar de situatie in Darfur wordt hier meerdere malen in genoemd. In deze resolutie (1556) werd benadrukt dat de AU nog steeds de leidende rol speelde bij het vinden van een gepaste oplossing voor het stoppen van het geweld.⁶⁵ Daarbij werden de betrokken partijen meerdere malen herinnerd aan hun plicht en de urgentie om zo snel mogelijk tot een politiek akkoord te komen.⁶⁶ Wel waren de VN te spreken over de inspanningen die de Soedanese overheid verricht had omtrent het verbeteren van de toegang van de conflictgebieden voor humanitaire hulpverleners, in het bijzonder de toegang van de Darfur-regio.⁶⁷ Een ander belangrijk punt dat benoemd werd, was de toezegging van de Soedanese overheid om ervoor te zorgen dat de Janjaweed onmiddellijk ontwapend zou worden. Daarbij moest iedereen die schuldig is aan het schenden van mensenrechten op een gepaste manier bestraft worden voor de betreffende daden.⁶⁸ Het is opvallend dat de VN in deze resolutie meerdere keren het belang van het volgen van de gemaakte afspraken benoemen, maar zelf een zeer passieve houding aannamen. Naast dat het doel van R2P is om staten alleen te ondersteunen met het oplossen van interne problemen, kan deze passieve houding ook te maken hebben met het onthouden van de stem van China en Pakistan.⁶⁹ China koos hiervoor omdat een gedeelte van de resolutie onbehulpzaam zou

---

⁶⁵ United Nations Security Council, "Resolution 1556," aangenomen op 30 juli 2004. [S/RES/1556\(2004\) - E - S/RES/1556\(2004\) - Desktop \(undocs.org\)](#).

⁶⁶ United Nations Security Council, "Resolution 1556."

⁶⁷ United Nations Security Council, "Resolution 1556."

⁶⁸ United Nations Security Council, "Resolution 1556."

⁶⁹ Nsongurua J. Udombana, "When Neutrality is a Sin: The Darfur Crisis and the Crisis of Humanitarian Intervention in Sudan," *Human Rights Quarterly* 27, No. 4 (November 2005): 1181. <https://doi.org/10.1353/hrq.2005.0055>.

zijn, terwijl Pakistan vond dat de nodige balans in het stuk ontbrak. Dit hield in dat zij geen sancties tegen de Soedanese overheid wilden nemen, waardoor er een passievere houding vanuit de VN aangenomen werd dan in eerste instantie de bedoeling was.⁷⁰ Op deze manier stemden de twee afhoudende landen wel in. Ook na het aannemen van deze resolutie bleef het staatsgeweld aanhouden en was er zowel op sociaal als economisch vlak nog geen sprake van stabiliteit in de regio, waardoor er geconcludeerd kan worden dat het aannemen van resolutie 1556 geen sterke bijdrage geleverd heeft aan de beëindiging van de Darfur-crisis.

Aangezien er in maart 2005 nog steeds geen sprake was van een veilige leefsituatie in de Darfur-regio, werd vanuit de VN-Veiligheidsraad op 24 maart 2005 resolutie 1590 aangenomen. Hierin wordt benoemd dat de VN verheugd waren over de ondertekening van het alomvattende vredesakkoord tussen alle strijdende partijen in Soedan op 9 januari 2005.⁷¹ Bovendien wordt in deze resolutie benadrukt dat zowel de vicepresident van de Soedanese overheid als de voorzitter van de SLM/A vastberaden zijn om tot een vreedzame oplossing voor het conflict te komen.⁷² Vergeleken met eerder benoemde resoluties was dit een doorbraak, aangezien de conflicterende partijen in eerste instantie afstandelijk reageerden op de vredesvoorstellen van de AU en de VN. In deze resolutie wordt dus voldaan aan het criterium dat Adebajo opgesteld heeft voor de openheid van de conflicterende partijen naar derde partijen. Echter werd er ook gesproken over de overtredingen van beide partijen die gemaakt zijn tijdens het staakt-het-vuren van 8 april 2004. Daarom werd alle strijdende partijen verzocht dit geweld, voornamelijk geweld tegen burgers, zoveel mogelijk terug te dringen.⁷³ Hieruit blijkt dat, volgens de gehanteerde definitie, de voorgaande resoluties 1564 en 1574 niet succesvol geweest zijn omdat het geweld niet langer dan zes maanden stilgelegd heeft. In tegenstelling tot resolutie 1556 stemde China deze keer wel direct voor het aannemen van de resolutie, evenals de rest van de landen van de VN-Veiligheidsraad. Hierdoor kan gesteld worden dat er overeenstemming tussen de leden was over

---

⁷⁰ Nsongurua J. Udombana, "When Neutrality is a Sin," 1183.

⁷¹ United Nations Security Council, "Resolution 1590," aangenomen op 24 maart 2005. [S/RES/1590\(2005\) - E - S/RES/1590\(2005\) - Desktop \(undocs.org\)](#).

⁷² United Nations Security Council, "Resolution 1590."

⁷³ United Nations Security Council, "Resolution 1590."

de ingrepen die plaats moesten vinden en dit betekent dat aan het eerste criterium van Adebajo is voldaan in deze resolutie. Hoewel uit deze resolutie blijkt dat de VN meer betrokken raakten bij het conflict en er aan meer van de criteria van Adebajo voldaan werd dan in voorgaande jaren, bleef het geweld in de Darfur-regio direct na het aannemen van deze resolutie aanhouden.

Om deze reden werd op 29 maart 2005 resolutie 1591 aangenomen, waarin een groot gedeelte van de leden van de VN-Veiligheidsraad in vergelijking met de sancties uit resolutie 1590 strengere sancties op wilde leggen aan iedereen die de afspraken overtrad. Dit hield in dat geweldplegers een reisverbod opgelegd werd en dat alle internationale economische tegemoetkomingen en fondsen stilgelegd werden.⁷⁴ China, Rusland en Algerije onthielden zich van stemmen, omdat zij van mening waren dat deze sancties te streng waren en dat de inspanningen van de Soedanese overheid met deze sancties niet erkend werden.⁷⁵ Hierom moest resolutie 1590 zo worden aangepast dat de maatregelen minder streng zouden zijn. Uit deze aanpassingen blijkt dat een gedeelte van de permanente leden van de VN-Veiligheidsraad zich niet teveel wilde bemoeien met de gebeurtenissen in Darfur en hoogstwaarschijnlijk uit eigen belang koos voor het behouden van een goede relatie met de Soedanese overheid.⁷⁶ Aan het criterium dat Adebajo opgesteld heeft omtrent de samenwerking tussen de permanente leden van de VN-Veiligheidsraad, is dan ook niet voldaan.

Omdat de maatregelen van de VN tot dan toe zwak waren en de vredeshandhavers van de AU weinig autoriteit hadden in Darfur, werd in resolutie 1663 van 24 maart 2006 benoemd dat er gekeken moest worden naar hoe de VN de AU de vredesafspraken konden handhaven.⁷⁷ Daarom werd op 16 mei 2006 resolutie 1679 aangenomen, waarin aangekondigd werd dat er vanaf dat moment concrete stappen gemaakt zouden worden om de transitie van AMIS naar de UNAMID in

---

⁷⁴ United Nations Security Council, "Resolution 1591," aangenomen op 29 maart 2005. [S/RES/1591\(2005\) - E - S/RES/1591\(2005\) - Desktop \(undocs.org\)](#).

⁷⁵ Nsongurua J. Udombana, "When Neutrality is a Sin," 1184-1185.

⁷⁶ Nsongurua J. Udombana, "When Neutrality is a Sin," 1183-1185.

⁷⁷ United Nations Security Council, "Resolution 1663," aangenomen op 24 maart 2006. [S/RES/1663\(2006\) - E - S/RES/1663\(2006\) - Desktop \(undocs.org\)](#).

gang te zetten.⁷⁸ In resolutie 1706 werd daarom besloten dat, om de overgang soepel te laten verlopen, vanaf 1 oktober 2006 de troepen van AMIS al aangevuld zouden worden met VN-troepen.⁷⁹ De vergadering van de VN-Veiligheidsraad om resolutie 1706 aan te nemen werd niet bijgewoond door een vertegenwoordiger van Soedan, omdat de Soedanese overheid de ingang van deze resolutie sterk afwezen. Door de afwezigheid van Soedan onthielden China, Rusland en Qatar zich van stemmen. Hoewel zij voorstander van de inhoud van de resolutie waren zij van mening dat er te weinig goedkeuring vanuit Soedan was waardoor zij het een schending van de soevereiniteit vonden.⁸⁰ Hierom zijn er weer een aantal tekstuele aanpassingen aan de resolutie gedaan, waardoor de ingrepen van de VN minder drastisch waren dan in eerste instantie bedoeld was. Aan het criterium over overeenstemming tussen de permanente landen van Adebajo wordt in deze resolutie dus niet voldaan. Daarnaast kan ook gesteld worden dat het geweld van de strijdende partijen na de voorgaande resoluties niet stilgelegd heeft, waardoor er geen sprake was van stabiliteit en vrede.

Op 31 juli 2007 ging resolutie 1769 in, waarin aangekondigd werd dat op 31 december 2007 AMIS vervangen werd door de UNAMID. Ten eerste wordt aangegeven dat het mandaat van AMIS tot aan het einde van december verlengd werd en dat er geleidelijk meer militaire steun vanuit de VN naar Darfur gestuurd werd.⁸¹ Vervolgens werd aangegeven dat de ondertekenaars van het Darfur-Vredesakkoord zich direct aan de hierin vermelde afspraken moesten houden, aangezien dit daarvoor niet het geval was. Dit zou ook de implementatie van de UNAMID versoepelen. Daarnaast werd in deze resolutie de opzet van de missie besproken. Het doel van de samenwerking was het stilleggen van het geweld (hierbij lag de nadruk op het voorkomen van het plegen van seksueel geweld en geweldpleging tegen kinderen), waarna het onderliggende geschil opgelost zou worden door middel van grondige vredesonderhandelingen. Het mandaat van de UNAMID zou in eerste

---

⁷⁸ United Nations Security Council, "Resolution 1679," aangenomen op 16 mei 2006. [S/RES/1679\(2006\) - E - S/RES/1679\(2006\) - Desktop \(undocs.org\)](#).

⁷⁹ United Nations Security Council, "Resolution 1706," aangenomen op 31 augustus 2006. [S/RES/1706\(2006\) - E - S/RES/1706\(2006\) - Desktop \(undocs.org\)](#).

⁸⁰ BBC, "Sudan rejects Darfur resolution," *BBC News*, 31 augustus 2006. [BBC NEWS | Africa | Sudan rejects Darfur resolution](#).

⁸¹ United Nations Security Council, "Resolution 1769," aangenomen op 31 juli 2007. [S/RES/1769\(2007\) - E - S/RES/1769\(2007\) - Desktop \(undocs.org\)](#).

instantie twaalf maanden duren.⁸² Zo zouden de troepen van de huidige AMIS aangevuld worden met VN-troepen, met de kanttekening dat de meeste militairen afkomstig zouden zijn uit andere Afrikaanse landen om 'het overwegende Afrikaanse karakter' van de missie te behouden.⁸³ Eén van de hoofddoelen die deze troepen hadden, was het assisteren van de Soedanese overheid bij het demobiliseren en ontwapenen van de Janjaweed.⁸⁴ Daarnaast beloofden de VN om uiterlijk in oktober 2007 te publiceren hoe de operationele structuur van de missie eruit zou zien en via welke richtlijnen deze structuur geïmplementeerd zou worden. Ook werd er beloofd dat de VN niet later dan 31 december 2007 alle taken die nodig zijn om het mandaat van de UNAMID te implementeren, afronden. Hoewel de plannen van de VN omtrent het implementeren van UNAMID in resolutie 1769 vaag bleven, kwamen de doelen die de VN met deze samenwerkingsmissie hadden naar voren. Volgens de definitie van Regan is dit een goede eerste stap voor het implementeren van een succesvolle derde partij-interventie. Daarnaast kan geconcludeerd worden dat de VN in deze resolutie een actievere houding in het conflict aannamen. Dit kan te maken hebben met dat ook de landen die zich bij eerdere resoluties onthielden van het stemmen, wel voor deze resolutie stemden. Dit betekent dat er veel overeenstemming in de VN-Veiligheidsraad was over de ernst van het conflict en dat er aan het eerste criterium van Adebajo voldaan werd. Na het aannemen van deze resolutie kan er echter nog niet geconcludeerd worden of deze resolutie bijgedragen heeft aan de beëindiging van het conflict en aan het terugbrengen van stabiliteit in de Darfur-regio, omdat in deze resolutie voornamelijk de plannen van de VN besproken werden en de gezamenlijke missie pas echt in januari 2008 inging.

---

⁸² United Nations Security Council, "Resolution 1769."

⁸³ United Nations Security Council, "Resolution 1769."

⁸⁴ Josephine C. Ofodile, "United Nations and Conflict Management in Africa: a Study of the Darfur Crisis," (Msc. Thesis, University of Nigeria Nsukka, 2013), 87.

5. CONCLUSIE EN DISCUSSIE

Gebaseerd op de criteria voor succesvolle conflict-interventie van Adebaj en de gehanteerde definitie voor succes kan geconcludeerd worden dat de interventies van de AU en de VN in de periode 2003 tot 2007 in het Darfur-conflict weinig succes hebben gehad. Ondanks het organiseren van verschillende vredesonderhandelingen tussen de Soedanese overheid en de rebellerende partijen en pogingen om verschillende staakt-het-vuren te handhaven, bleef het geweld in de Darfur-regio aanhouden. Dit had te maken met verschillende factoren. Ten eerste was AMIS gebaseerd op het R2P-principe waarbij veel ruimte voor de Soedanese overheid was om de kwestie naar eigen inzicht op te lossen. De minimale inmenging van de AU en de VN zorgde ervoor dat de lakse houding van de Soedanese overheid tegenover akkoorden aanhield. Ten tweede heeft het toepassen van het informele vetorecht door de permanente leden van de VN, voornamelijk door China, ervoor gezorgd dat de uitgevoerde interventies minder ingrijpend waren dan de meeste VN-leden hadden gewild. Ten slotte had dit te maken met onervarenheid in conflictinterventie vanuit de AU. Hierdoor was het voor de strijdende partijen mogelijk om de aanwezigheid van de vredeshandhavers te negeren. Hierom was het verstandig geweest om eerder militaire hulp van de VN te vragen. Deze drie aspecten van AMIS hebben bijgedragen aan het aanhouden van geweldplegingen door de Soedanese overheid en de rebellengroepen. Echter, er kan wel gesteld worden dat de AU en de VN goede bijdrages geleverd hebben aan het opzetten van verschillende staakt-het-vuren. Hoewel deze vaak binnen twee maanden doorbroken werden door één van de conflicterende groeperingen, hebben de staakt-het-vuren ook meerdere malen gezorgd voor een korte geweldloze periode. Daarnaast hebben deze geweldloze periodes gezorgd voor meer toenadering tussen de overheid en de rebellerende groeperingen.

Om verdere AU- en VN-missies te optimaliseren, zou een betere handhaving van de opgezette staakt-het-vuren een goed begin zijn. Hierbij helpt het om de VN de leiding te laten nemen vanwege de ervaring die zij hebben met het interveniëren in conflicten. Daarbij zouden AU-militairen opgeleid kunnen worden door ervaren VN-militairen, zodat zij beter voorbereid zijn op de missies die zij uit gaan voeren. Verder is het belangrijk om conflictinterventies te laten berusten

op POC indien de situatie dat vergt. Op die manier zouden troepen meer bevoegdheden hebben om op te treden tegen het aanhoudende geweld, waardoor een staakt-het-vuren beter gehandhaafd kan worden. Dit schept ook meer ruimte voor het voeren van vredesonderhandelingen. Bij dit onderzoek kunnen een aantal kanttekeningen gemaakt worden. Zo is vrijwel het hele onderzoek over het succes van zowel de VN als de AU gebaseerd op resoluties van de VN, waardoor de rol van de AU minder tot zijn recht is gekomen. Dit komt door de beperkte toegankelijkheid van de AU-archieven. Daarnaast was het interessant geweest om een bredere tijdsspan te bekijken waarin de eerste jaren van de UNAMID ook bestudeerd worden. Op deze manier kan het effect van de sterkere inmenging van de VN beter bestudeerd worden. Een suggestie voor vervolgonderzoek is daarom om dieper in te gaan op de uitwerkingen van de UNAMID. Daarnaast is het interessant om te bekijken in welke situaties het beter is om een minder ingrijpende missie op basis van het R2P-principe uit te voeren en wanneer het beter is om een meer indringende missie uit te voeren op basis van POC, aangezien AMIS niet ingrijpend genoeg was nu het gebaseerd was op het R2P-principe. Ten slotte is het een lastige taak om als buitenstaander te oordelen over het succes van de conflictinterventies, omdat de inwoners uit Darfur het beste over kunnen oordelen.

REFERENTIELIJST

Abass, Ademola. "The United Nations, the African Union and the Darfur Crisis: of Apology and Utopia." *Netherlands International Law Review* (2007): 415-440. DOI: 10.1017/S0165070X07004159.

Abi-Saab, Georges. "Whither the International Community." *European Journal of International Law* 9 (1998): 248-256. [9-2-248.pdf \(uu.nl\)](#).

Adebajo, Adekeye. *UN Peacekeeping in Africa: From the Suez Crisis to the Sudan Conflicts*. Colorado: Lynne Rienner Publishers, 2011.

African Union. "About the African Union." Geraadpleegd op 7 januari, 2021. [About the African Union | African Union \(au.int\)](#).

African Union. "The Peace and Security Council." Geraadpleegd op 7 januari 2021. [The Peace & Security Council | African Union \(au.int\)](#).

BBC. "Sudan rejects Darfur resolution." *BBC News*, 31 augustus 2006. [BBC NEWS | Africa | Sudan rejects Darfur resolution](#).

Bellamy, Alex J. *Responsibility to Protect: The Global Effort to End Mass Atrocities*. Cambridge: Polity Press, 2009.

Collins, Roberto O. "Disaster in Darfur: Historical Overview." In *Genocide in Darfur: Investigating the Atrocities in the Sudan*, geredigeerd door Samuel Totten en Eric Markusen. New York: Routledge, 2013.

Fassbender, Bardo. "The United Nations Charter As Constitution of The International Community." *Columbia Journal of Transnational Law* (1998): 531-619. [Fassbender UN Charter ColJTransnatL 1998.pdf \(unisg.ch\)](#).

Global Centre for the Responsibility to Protect. "What is R2P?." Geraadpleegd op 13 november, 2020. <https://www.globalr2p.org/what-is-r2p/>.

Grono, Nick. "Briefing – Darfur: The International Community's Failure to Protect." *African Affairs* 105 (2006): 621–631. doi:10.1093/afraf/adl036.

Licklider, Roy. *How civil wars end: Questions and methods*. New York: New York University Press, 1993.

Luqman, Saka en Adedoyin Jolaade Omede. "From AMIS to UNAMID: The African Union, the United Nations and the Challenges of Sustainable Peace in Darfur, Sudan." *Canadian Social Science* 8, no.1 (2012): 60-69. DOI:10.3968/j.css.1923669720120801.590.

Magdy, Samy. "Sudan: More than 60 killed in Darfur clashes, UN says." *Independent*, 27 juli, 2020. <https://www.independent.co.uk/news/world/africa/sudan-darfur-60-killed-clashes-deaths-un-a9639356.html>.

Mans, Ulrich. "Briefing: Sudan: The New War in Darfur." *African Affairs* 103, (2004): 291-294. DOI: 10.1093/afraf/adh047.

Ofofiele, Josephine C. "United Nations and Conflict Management in Africa: a Study of the Darfur Crisis." Msc. Thesis, University of Nigeria Nsukka, 2013.

Regan, Patrick M. "Conditions of Successful Third-party Intervention in Intrastate Conflicts." *The Journal of Conflict Resolution* 40, No. 2 (Juni., 1996): 336-359.

Singer, David. "International influence: A formal model." *American Political Science Review* 57, no. 2 (1963): 420-430.

Strasheim, Julia. "Interim Governments and the Stability of Peace." Proefschrift, Heidelberg University, 2016.

Totten, Samuel en Eric Markusen. *Genocide in Darfur: Investigating the Atrocities in the Sudan*, geredigeerd door Samuel Totten en Eric Markusen (New York: Routledge, 2013).

Tubiana, Jérôme. *The Chad-Sudan Proxy War and the 'Darfurization' of Chad: Myths and Reality*. Genève: Small Arms Survey, 2008.

Udombana, Nsongurua J. "When Neutrality is a Sin: The Darfur Crisis and the Crisis of Humanitarian Intervention in Sudan." *Human Rights Quarterly* 27, No. 4 (November 2005): 1149-1199. <https://doi.org/10.1353/hrq.2005.0055>.

United Nations. "Growth in the UN Member States, 1945 – Present." 2011. [Growth in United Nations membership, 1945-present | United Nations](#).

United Nations. "Main Organs." [Main Organs | United Nations](#).

United Nations Security Council. "Monthly report of the Secretary-General on Darfur." *United Nations*, 23 februari, 2007, 1.

United Nations Security Council. "Resolution 1547." Aangenomen op 11 juni 2004. [S/RES/1547\(2004\) - E - S/RES/1547\(2004\) -Desktop \(undocs.org\)](#).

United Nations Security Council. "Resolution 1556." Aangenomen op 30 juli 2004.
[S/RES/1556\(2004\) - E - S/RES/1556\(2004\) -Desktop \(undocs.org\)](#).

United Nations Security Council. "Resolution 1564." Aangenomen op 18 september 2004.
[https://undocs.org/S/RES/1564\(2004\)](https://undocs.org/S/RES/1564(2004)).

United Nations Security Council. "Resolution 1590." Aangenomen op 24 maart 2005.
[S/RES/1590\(2005\) - E - S/RES/1590\(2005\) -Desktop \(undocs.org\)](#).

United Nations Security Council. "Resolution 1591." Aangenomen op 29 maart 2005.
[S/RES/1591\(2005\) - E - S/RES/1591\(2005\) -Desktop \(undocs.org\)](#).

United Nations Security Council. "Resolution 1663." Aangenomen op 24 maart 2006.
[S/RES/1663\(2006\) - E - S/RES/1663\(2006\) -Desktop \(undocs.org\)](#).

United Nations Security Council. "Resolution 1679." Aangenomen op 16 mei 2006.
[S/RES/1679\(2006\) - E - S/RES/1679\(2006\) -Desktop \(undocs.org\)](#).

United Nations Security Council. "Resolution 1769." Aangenomen op 31 juli 2007.
[S/RES/1769\(2007\) - E - S/RES/1769\(2007\) -Desktop \(undocs.org\)](#).

Verenigde Naties. "Hoofdstuk I: Doelstellingen en beginselen." VN-Handvest, 1945. [VN Handvest - Verenigde Naties - Nederlands \(unric.org\)](#).

Waal, Alex de. "Darfur and the failure of the responsibility to protect." *International Affairs* 83, no. 6 (2007): 1039-1054. [INTA83 6 00A Contents.indd \(guillaumenicaise.com\)](#).

Willems, Paul D. "The R2P, Protection of Civilians, and UN Peacekeeping Operations." In *The Oxford Handbook of the Responsibility to Protect* (juni 2016). DOI: 10.1093/oxfordhb/9780198753841.013.28.